

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 września 2020r.

Sąd Rejonowy Gdańsk – Południe w Gdańsku Sekcja ds. Ubezpieczeń Społecznych w VI Wydziale Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	Sędzia Dorota Witkowska
Protokolant:	aplikant sędziowski Paweł Bocian

po rozpoznaniu w dniu 30 września 2020 r. w Gdańsku

na rozprawie

sprawy D. D. (dawniej S.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o zasiłek chorobowy

z odwołania od decyzji z dnia 12 czerwca 2017 r., znak (...) - (...)

I. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że uchyla nałożony w niej obowiązek zwrotu odsetek przez D. S. od nienależnie pobranego zasiłku chorobowego,

II. w pozostałym zakresie oddala odwołanie,

III. odstępuje od obciążania powódki kosztami zastępstwa procesowego na rzecz pozwanego.

Na oryginale właściwy podpis

(...)

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. decyzją z dnia 12 czerwca 2017 r. (znak: (...)) odmówił powódce D. S. prawa do zasiłku chorobowego za okres od dnia 3 lutego 2017 r. do 7 czerwca 2017 r. oraz zobowiązał do zwrotu nienależnie pobranego zasiłku chorobowego wraz z odsetkami w łącznej kwocie 7.268,87 zł, z czego należność główną stanowi kwota 7.191,25 zł z funduszu chorobowego za w/w okres oraz 77,62 zł odsetek z funduszu chorobowego.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że w dniu 30 maja 2017 r. wydał decyzję znak: (...), z której wynika, że D. S. nie podlega ubezpieczeniu społecznemu od dnia 1 października 2016 r. jako pracownik u płatnika „ (...)”.

/decyzja z dnia 12 czerwca 2017 r. k. 20 akt organu rentowego/

Od powyższej decyzji odwołała się powódka D. S. i wniosła o jej uchylenie jako wydanej niezasadnie, bowiem została wydana w konsekwencji uprzednio wydanej wadliwie decyzji nr (...) z dnia 30 maja 2017 r. Ponadto decyzja, na którą powołuje się pozwany jest nieprawomocna.

/k. 2 i 7 - odwołanie/

Pozwany wniosł o oddalenie odwołania i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego wg norm prawem przepisanych.

W uzasadnieniu pozwany podtrzymał zaskarżoną decyzję i jej argumentację.

/k. 9 odpowiedź na odwołanie/

Zainteresowany nie Klub (...) w P. nie przystąpił do sprawy.

/k. 12 postanowienie/

Postanowieniem z dnia 19 września 2017 r. Sąd na mocy art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c. zawiesił postępowanie w sprawie z uwagi na toczące się postępowanie przed Sądem Okręgowym w Gdańsku w sprawie VIIU 4022/17 w przedmiocie ustalenia istnienia bądź nieistnienia obowiązku podlegania ubezpieczeniom społecznym w stosunku do D. S. jako pracownika u płatnika składek (...)

Kolejnym postanowieniem z dnia 20 lutego 2020 r. Sąd podjął postępowanie w sprawie.

/k. 13 i 47 postanowienia/

Decyzją z dnia 11 marca 2020 r. (znak: (...)) pozwany zmienił decyzję z dnia 12 czerwca 2017 r. w zakresie nałożonego obowiązku do zwrotu odsetek w ten sposób, że zgodnie z sentencją zobowiązał powódkę do zwrotu odsetek od nienależnie pobranego zasiłku chorobowego od dnia doręczenia jej decyzji zmienianej do dnia zwrotu kwoty nienależnie pobranego świadczenia.

W uzasadnieniu decyzji wskazał jednak, że odsetki od nienależnie pobranego zasiłku chorobowego są naliczone za okres od dnia następującego po dniu doręczenia decyzji zmienianej.

Decyzja z dnia 11 marca 2020 r. nie uchyliła obowiązku zwrotu odsetek w kwocie 77,62 zł określonych w decyzji zmienianej z dnia 12 czerwca 2017 r.

/decyzja z dnia 11 marca 2020 r. akt organu rentowego – nienumerowane/

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powódka D. D. (dawniej S.) została zgłoszona do ubezpieczeń społecznych, w tym ubezpieczenia chorobowego, od dnia 1 października 2016 r. z tytułu zatrudnienia u płatnika składek – Klub (...) na podstawie umowy o pracę.

Powódka otrzymała zasiłek chorobowy za okres od dnia 3 lutego 2017 r. do dnia 7 czerwca 2017 r.

Decyzją z dnia 30 maja 2017 r. nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. stwierdził, że powódka jako pracownik u płatnika składek – Klub (...) nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnym, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 1 października 2016 r.

W uzasadnieniu decyzji Zakład zarzucił, że zgłoszenie powódki do ubezpieczeń społecznych z powyższego tytułu zatrudnienia było pozorną czynnością prawną, o jakiej mowa w art. 83 § 1 kc, mającą umożliwić jej uzyskanie korzyści materialnych w postaci świadczeń z ubezpieczenia społecznego.

Od powyższej decyzji powódka wniosła odwołanie do Sądu Okręgowego w Gdańsku. Sprawa toczyła się pod sygnaturą VII U 4022/17.

Wyrokiem z dnia 27 lutego 2018 r. utrzymanym w mocy wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 21 lutego 2019 r., Sąd Okręgowy w Gdańsku oddalił odwołanie powódki.

W uzasadnieniu obu wyroków potwierdzono, że sporna umowa o pracę powódki z Klubem (...) miała charakter pozorny.

/okoliczności bezsporne/

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o okoliczności bezsporne, które nie budziły wątpliwości.

Oceniając powyższe okoliczności, Sąd miał na uwadze, że wzajemnie się potwierdzały lub uzupełniały tworząc logiczną i spójną całość. Nadto okoliczności te znajdowały swoje potwierdzenie w dokumentach, których prawdziwość i autentyczność nie budziła wątpliwości ani nie była kwestionowana przez strony. Wśród tych dokumentów były m.in. akta sądowe sprawy Sądu Okręgowego w Gdańsku VIIU 4022/17. Sprawa ta była znana stronom, jako uczestnikom wskazanego postępowania.

Oceniając odwołanie, Sąd miał na uwadze, że zgodnie z art. 1 ust. 1 w zw. z art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. 2016.372, ze zm. - zwanej dalej zasiłkową), świadczenia określone ustawą - w tym prawo do zasiłku chorobowego - przysługują osobom objętym ubezpieczeniem społecznym w razie choroby i macierzyństwa określonym w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. 2016.963, ze zm. - zwanej dalej systemową).

Jednakże zostało prawomocnie przesądzone przez Sąd Okręgowy w Gdańsku w sprawie VII U 4022/17, że powódka nie podlega ubezpieczeniu chorobowemu od dnia 1 października 2016 r., co jednocześnie jest wiążące dla Sądu w niniejszej sprawie na podstawie art. 365 § 1 kpc. W konsekwencji na zasadzie art. 1 ust. 1 w zw. z art. 2 ustawy zasiłkowej stosowanych a contrario, powódce nie przysługiwały żadne świadczenia określone ustawą zasiłkową, a zatem także zasiłek chorobowy w okresie od dnia 3 lutego 2017 r. do 7 czerwca 2017 r.

Ponieważ jednak zasiłek chorobowy został powódce wypłacony, to w sprawie znajdował zastosowanie art. 84 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy systemowej, zgodnie z którym osoba, która pobrała nienależne świadczenie z ubezpieczeń społecznych, jest obowiązana do jego zwrotu wraz z odsetkami w wysokości i na zasadach określonych przepisami prawa cywilnego z uwzględnieniem ust. 11, a za kwoty nienależnie pobranych świadczeń uważa się m.in. świadczenia przyznane lub wypłacone na podstawie nieprawdziwych zeznań lub fałszywych dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd organu wypłacającego świadczenia przez osobę pobierającą świadczenia.

Mając powyższe na uwadze, nie budziło wątpliwości Sądu, że pobrany przez powódkę zasiłek chorobowy w spornym okresie był świadczeniem nienależnie pobranym, bowiem został przyznany na podstawie świadomego wprowadzenia w błąd organu wypłacającego świadczenia przez osobę te świadczenia pobierającą. W tym miejscu wskazać należy na wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 sierpnia 2013 r. (IIUK 11/13), który wyjaśnił, że "jeżeli strony umowy o pracę nie zamierzają wywołać skutku prawnego w postaci nawiązania stosunku pracy, a ich oświadczenia uzewnętrznione umową o pracę zmierzającą wyłącznie do wywołania skutku w sferze ubezpieczenia społecznego, to taka umowa jako pozorna jest nieważna (art. 83 § 1 kc). Okoliczność, że zgłoszenia danej osoby do ubezpieczeń społecznych dokonuje rzekomy pracodawca nie oznacza, że rzekomy pracownik, wnioskując o świadczenia z ubezpieczeń społecznych, z powołaniem się na objęcie go takimi ubezpieczeniami w związku z zawarciem umowy o pracę, nie wprowadza świadomie w błąd organu rentowego rozumieniu art. 84 ust. 2 pkt 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych."

Zatem zasiłek chorobowy jako świadczenie nienależnie pobrane przez powódkę, podlega w konsekwencji zwrotowi przez nią i to wraz z odsetkami. Jednakże nie oznacza to, że odsetki należą się od daty wypłacenia świadczenia nienależnego. Ugruntowany jest już w praktyce sądowej, w tym Sądu Najwyższego pogląd, że świadczenia uważane za nienależne, podlegają zwrotowi dopiero wtedy, gdy organ rentowy wyda stosowną decyzję administracyjną. Zatem organ rentowy powinien naliczać odsetki ustawowe od nienależnie pobranego świadczenia od dnia doręczenia osobie zobowiązanej decyzji obligującej do zwrotu takiego świadczenia, gdyż dopiero od tej daty osoba taka pozostaje w zwłoce ze spełnieniem świadczenia (tak: wyrok SN 16.12.2008r., IUK 154/08 oraz z 03.02.2010r., IUK 201/09; wyrok SA w Poznaniu z dnia 25.06.2015r. IIIAUa 1815/14; wyrok SA w Łodzi z dnia 17.09.2014r., IIIAUa 2425/13 oraz z dnia 29.01.2014r., IIIAUa 784/13 i z dnia 19 listopada 2013r. IIIAUa 198/13; wyrok SA w Gdańsku z dnia 18.10.2013r., IIIAUa 229/13; wyrok SA w Krakowie z dnia 21.02.2013r., IIIAUa 1311/12, wyrok SA w Łodzi z dnia 08.04.2009r., IIIAUa 763/08).

Tymczasem zaskarżona decyzja pozwanego nakładała na powódkę obowiązek zwrotu skapitalizowanych odsetek w łącznej kwocie 77,62 zł, które zatem musiały być naliczone za okres nie później, jak do dnia wydania zaskarżonej decyzji tj. 12 czerwca 2017 r. Ostatecznie pozwany uznając linię orzeczniczą zgodną z wyżej zaprezentowanym poglądem co do zasad nakładania obowiązku zwrotu odsetek, wydał w dniu 11 marca 2020 r. decyzję „zmieniającą” decyzję zaskarżoną właśnie w zakresie naliczonych odsetek.

Zgodnie z art. 477¹³ § 1 kpc zmiana przez organ rentowy zaskarżonej decyzji przed rozstrzygnięciem sprawy przez sąd - przez wydanie decyzji lub orzeczenia uwzględniającego w całości lub w części żądanie strony - powoduje umorzenie postępowania w całości lub w części. Poza tym zmiana lub wykonanie decyzji lub orzeczenia nie ma wpływu na bieg sprawy.

Zakładając zatem, że gdyby pozwany uchylił nałożony w zaskarżonej decyzji z dnia 12 czerwca 2017 r. obowiązek zwrotu przez powódkę odsetek, to zasadne byłoby uznanie, że jej żądanie w tym zakresie zostało zaspokojone oraz że istniałaby podstawa do umorzenia w tym zakresie postępowania w myśl w/w art. 477¹³ § 1 kpc. Jednakże warunkiem takiego uznania jest ustalenie, że doszło do skutecznego uchylenia obowiązku zwrotu odsetek określonego w decyzji z 12 czerwca 2017 r.

Niestety w ocenie Sądu treść decyzji z dnia 11 marca 2020 r. nie pozwala na przyjęcie, że doszło do skutecznego uchylenia obowiązku co do odsetek nałożonego na powódkę w zaskarżonej decyzji z dnia 12 czerwca 2017 r. z uwagi na istotną merytoryczną rozbieżność sentencji oraz uzasadnienia decyzji co do daty początkowej naliczania odsetek objętych obowiązkiem zwrotu, bowiem sentencja decyzji wskazuje, że tą datą początkową jest dzień doręczenia decyzji zmieniającej, a uzasadnienie decyzji wskazuje, że datą tą jest dzień następujący po dniu doręczenia decyzji zmieniającej. Nadto odczytując literalnie decyzję z dnia 12 czerwca 2017 r., to nie nakłada ona na wnioskodawczynię obowiązku zwrotu innych odsetek aniżeli skapitalizowane za okres do 12 czerwca 2017 r. czyli obliczone do dnia wydania tej decyzji. Zatem trudno ocenić w jaki sposób decyzja z dnia 11 marca 2020r. miałyby „zmieniać” tą decyzję, skoro nie uchylając dotychczas nałożonego obowiązku zwrotu odsetek za okres do 12 czerwca 2017 r. nakłada niejako nowy obowiązek ich zwrotu za okres późniejszy, bo dopiero od dnia doręczenia lub dnia następującego po doręczeniu decyzji z 12 czerwca 2017 r.

W konsekwencji wobec tak istotnej rozbieżności, Sąd uznał, że brak jest podstaw do uznania, iż doszło do skutecznej zmiany zaskarżonej decyzji w sposób zgodny z żądaniem strony, co w konsekwencji rodziło konieczność jej zmiany w tym zakresie na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc a nie umorzenia postępowania.

W pozostałym zakresie w jakim oddalono odwołanie jako nie zasadne Sąd orzekł na podstawie art. 477¹⁴ § 1 kpc.

Odnośnie żądania pozwanego o przyznanie od powódki kosztów zastępstwa procesowego, Sąd miał na uwadze, że powódka przegrała sprawę w rozumieniu art. 98 § 1 kpc, ale w części. Stosownie do treści art. 100 kpc w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. Sąd może

jednak włożyć na jedną ze stron obowiązek zwrotu wszystkich kosztów, jeżeli jej przeciwnik uległ tylko co do nieznaczącej części swego żądania albo gdy określenie należnej mu sumy zależało od wzajemnego obrachunku lub oceny sądu.

Co do kosztów od części przegranej sprawy przez powódkę, Sąd na zasadzie art. 102 kpc odstąpił od obciążania jej kosztami zastępstwa procesowego na rzecz pozwanego mając na uwadze, że wynik przedmiotowego postępowania zależał od rozstrzygnięcia sprawy VIIU 4022/17 przez Sąd Okręgowy i do czasu jej rozstrzygnięcia uprawnienie powódki do zasiłku nie było jednoznacznie przesądzone.

Na oryginale właściwy podpis